POLISI GWIRFODDOLI

Cyflwyniad

Mae'r polisi gwirfoddoli hwn yn amlinellu'r egwyddorion a'r ymarfer a ddefnyddiwn i ymwneud â gwirfoddolwyr ac mae'n berthnasol i staff, gwirfoddolwyr ac ymddiriedolwyr y sefydliad. Mae'n anelu i greu dealltwriaeth gyffredin ac i egluro rolau a chyfrifoldebau er mwyn sicrhau y cedwir y safonau uchaf wrth reoli gwirfoddolwyr.

Ymrwymiad

- Mae Chwarae Cymru'n cydnabod gwirfoddolwyr fel rhan annatod o'r sefydliad.
- Mae Chwarae Cymru'n cydnabod y gall gwirfoddolwyr gyfrannu mewn amrywiol ffyrdd, bod eu cyfraniad yn unigryw, ac y gall fod o fudd i ddefnyddwyr gwasanaethau, staff, y sector chwarae a gwaith chwarae ac i'r gwirfoddolwyr eu hunain.
- Mae Chwarae Cymru'n gwerthfawrogi'r cyfraniad a wneir gan wirfoddolwyr ac mae wedi ymrwymo i weithio mewn ffyrdd sy'n annog, cefnogi a datblygu gwirfoddoli.
- Bydd Chwarae Cymru'n cymryd camau priodol i sicrhau bod staff cyflogedig yn glir ynghylch rôl gwirfoddolwyr. Ni ddefnyddir gwirfoddolwyr i gymryd lle staff cyflogedig.

Beth yw gwirfoddolwr?

Mae gwirfoddolwyr yn unigolion sy'n cyflawni gweithgareddau ar ran Chwarae Cymru, yn ddi-dâl ac o'u gwirfodd.

Mae Polisi Gwirfoddoli Llywodraeth Cymru (2015) yn diffinio gwirfoddoli fel gweithgarwch

- sy'n cael ei gyflawni am ddim, o wirfodd
- sy'n cael ei gyflawni er budd i'r cyhoedd/y gymuned
- sydd ddim yn cael ei gyflawni er budd ariannol.

Efallai y bydd gwirfoddolwyr yn cymryd rhan am un tro'n unig, neu ar sail tymor byr neu dymor hwy, rheolaidd. Efallai y byddant:

- yn ymwneud â throsglwyddiad uniongyrchol gwasanaethau Chwarae Cymru
- ar fwrdd rheoli Chwarae Cymru fel ymddiriedolwyr
- yn rhan o ymgysylltu cymunedol i gynyddu ymwybyddiaeth am waith Chwarae Cymru
- yn cymryd rhan mewn digwyddiadau un tro a gweithgareddau hyrwyddol
- yn gwirfoddoli yn swyddfeydd Chwarae Cymru neu mewn canolfannau cymunedol.

Gwerthfawrogir gwirfoddolwyr am:

- gynnig sgiliau a safbwyntiau newydd, ychwanegol ac amrywiol i Chwarae Cymru
- ein galluogi i fod yn fwy ymatebol a hyblyg yn ymagwedd Chwarae Cymru
- cenhadu dros achos Chwarae Cymru yn y gymuned yn gyffredinol
- cyfoethogi ansawdd gwaith Chwarae Cymru.

Datganiad o werthoedd ac egwyddorion

Mae Chwarae Cymru:

- yn cydnabod y rôl bwysig a gyflawnir gan wirfoddolwyr yng ngwaith Chwarae Cymru, ac mae'n gwerthfawrogi'r cyfraniad y maent yn ei wneud
- yn gwerthfawrogi bod gwirfoddoli'n bleserus ac y gall newid a chyfoethogi bywydau unigolion
- yn cydnabod y cyfraniad unigryw a wneir gan wirfoddolwyr i fywydau defnyddwyr gwasanaethau, cymdeithas, staff cyflogedig a'r gwirfoddolwyr eu hunain
- yn ceisio defnyddio sgiliau, gwybodaeth a phrofiad gwirfoddolwyr mewn modd fydd yn ateb anghenion y gwirfoddolwr a Chwarae Cymru
- yn gwahaniaethu rhwng gwirfoddoli a chyflogaeth ac mae'n gwneud y defnydd gorau o'i hyblygrwydd a'i natur anffurfiol er mwyn cyfannu gwaith staff cyflogedig.

Cyfrifoldebau

- Bydd gan bob gwirfoddolwr aelod penodedig o staff i gynnig arweiniad a chyngor i helpu'r gwirfoddolwr gwblhau eu tasgau'n effeithlon. Hysbysir gwirfoddolwyr ynghylch pwy i gysylltu â nhw am gefnogaeth a goruchwyliaeth reolaidd.
- Bydd person enwebedig y gwirfoddolwr a/neu'r Rheolwr Gweithrediadau ar gael o ddydd-i-ddydd er mwyn helpu gydag unrhyw fater sy'n ymwneud â gwaith gwirfoddol.

Recriwtio a dethol

- Mae Chwarae Cymru wedi ymrwymo i gyfleoedd cyfartal ac yn credu y dylai gwirfoddoli fod yn agored i bawb waeth, er enghraifft, beth fo'u: oed, rhywedd, ethnigrwydd, gallu, crefydd, a'u cred wleidyddol, ymysg eraill.
- Bydd Chwarae Cymru'n gweithredu system deg ac agored wrth recriwtio a dethol gwirfoddolwyr a bydd yn trin pob gwybodaeth a gesglir yn ystod y broses yn gwbl gyfrinachol.
- Hysbysebir cyfleoedd gwirfoddoli'n eang mewn mannau priodol sy'n hygyrch i bob gwirfoddolwr posibl.
- Caiff gwirfoddolwyr eu dethol ar sail eu haddasrwydd ar gyfer y tasgau gwirfoddoli penodol, gan gydweddu eu sgiliau, eu doniau a'u diddordebau gydag anghenion Chwarae Cymru.
- Pan fydd darpar-wirfoddolwyr yn cysylltu gyda Chwarae Cymru yn chwilio am gyfle i wirfoddoli, gofynnir iddynt am CV. Os dynodir rôl addas, bydd aelod penodedig o'r tîm yn dechrau'r broses benodi a amlinellir isod.

- Gofynnir i bob gwirfoddolwr ddarparu dau eirda, ac os ydynt yn debygol o gael cyswllt uniongyrchol gyda phlant neu oedolion bregus fel rhan o'u rôl, bydd gofyn iddynt dderbyn gwiriad sylfaenol Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS).
- Fe'u gwahoddir hefyd i fynychu cyfweliad anffurfiol.
- Bydd gwirfoddolwyr yn derbyn disgrifiad o'r dasg. Caiff y rhain eu paratoi mewn cydweithrediad â'r person sy'n rheolwr llinell y gwirfoddolwr a'r Rheolwr Gweithrediadau.
- Wedi penodiad i rôl gwirfoddolwr, datblygir/darperir Cytundeb Gwirfoddolwr i'w arwyddo rhwng Chwarae Cymru a'r gwirfoddolwr sy'n amlinellu rolau a chyfrifoldebau.
- Bydd gwirfoddolwyr gaiff eu hystyried yn anaddas ar gyfer tasg benodol un ai'n cael cynnig gwaith gwirfoddol gwahanol gyda Chwarae Cymru neu'n cael eu cyfeirio at eu canolfan wirfoddoli agosaf.

Hyfforddiant a datblygiad personol

- Bydd pob gwirfoddolwr newydd yn cael eu croesawu i Chwarae Cymru a dylent dderbyn cyfnod ymsefydlu gan ddefnyddio rhestr wirio proses ymsefydlu Chwarae Cymru.
- Bydd Chwarae Cymru'n gyfrifol am sicrhau bod y gwirfoddolwr wedi ei baratoi'n gywir ar gyfer y gwaith a bod trefniadau ar gyfer cymorth a hyfforddiant yn eu lle sy'n gymesur â'r tasgau penodol sydd i'w cyflawni.
- Trefnir hyfforddiant ar 'reoli gwirfoddolwyr' ar gyfer y rheini sy'n gyfrifol am waith gwirfoddolwyr.

Cymorth a goruchwyliaeth

- Bydd gwirfoddolwyr yn cael mynediad i gymorth a goruchwyliaeth yn rheolaidd. Bydd hyn yn galluogi'r gwirfoddolwr a'r goruchwylydd i ddynodi, monitro a gwerthuso'r gwaith, cydnabod cyrhaeddiad, a dynodi anghenion hyfforddiant unigol.
- Yn ogystal, gwahoddir gwirfoddolwyr i fynychu cyfarfodydd tîm ble gallant fynegi eu sylwadau a'u barn.

Treuliau

Rhoddir gwybodaeth eglur i wirfoddolwyr ynghylch pa dreuliau y gellir eu hawlio a sut i wneud cais.

Datrys anghydweld

Mae Chwarae Cymru'n anelu i drin pob gwirfoddolwr yn deg. Bydd yr aelod o staff sy'n gyfrifol am reoli gwirfoddolwr yn gyfrifol am ddelio gyda phroblemau wrth iddynt godi. Y Rheolwr Gweithrediadau fydd yn gyfrifol am ddelio ag anawsterau sy'n ymwneud ag ymddygiad y gwirfoddolwr neu achwynion. Hysbysir gwirfoddolwyr am Bolisi Cwynion y sefydliad.

Hawliau a chyfrifoldebau gwirfoddolwyr

Gall gwirfoddolwyr ddisgwyl i:

- gael gwybod beth a ddisgwylir ohonynt
- cael ffynonellau cefnogaeth a goruchwyliaeth penodol, eglur
- cael eu gwerthfawrogi
- gwirfoddoli mewn amgylchedd diogel
- cael eu hyswirio
- derbyn ad-daliad am gostau cytûn (ni ddylai unrhyw wirfoddolwr fod ar eu colled o ganlyniad i wirfoddoli gyda Chwarae Cymru)
- derbyn hyfforddiant priodol
- bod yn rhydd rhag gwahaniaethu
- derbyn cyfleoedd ar gyfer datblygiad personol.

Mae Chwarae Cymru'n disgwyl i wirfoddolwyr:

- fod yn ddibynadwy a gonest
- i barchu cyfrinachedd
- i wneud y gorau o gyfleoedd hyfforddiant a chefnogaeth
- i gynnal gwerthoedd y sefydliad a chydymffurfio gyda pholisïau'r sefydliad:
  - Polisi Iechyd a Diogelwch
  - Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth
  - Polisi Diogelu Data
- i gyflawni tasgau o fewn canllawiau cytûn ac mewn modd sy'n adlewyrchu nodau'r sefydliad.

Gofynnir i bob gwirfoddolwr ddarllen Polisi Diogelu Data Chwarae Cymru ac i arwyddo i ddweud eu bod wedi gwneud hynny, a'u bod yn deall ei gynnwys.

Fersiwn polisi
Adolygwyd y polisi hwn ym mis Mawrth 2025